

MYRS 20.08.2024 § 180

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 2/OKM

Erityistavoite: 2.1

Hakemusnumero: 403788

Hakija: Koulutuskuntayhtymä Brahe

Toteutusaika: 1.10.2024 – 30.9.2025

Toteuttamisalue: Pohjois-Pohjanmaa

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Raahessa aloitetaan ainoana Suomessa prosessitekniikan perus- ja ammattitutkinto-opetus, joka keskittyy kaasujen käsittelyyn. Koulutuskuntayhtymä Brahen Raahen kampukselle rakennetaan vedyn ja muiden kaasujen valmistukseen, siirtoon ja kuljetukseen keskittyvä pilotointi- ja oppimisympäristö. Siihen sisältyy modulaarinen konttiratkaisu kaasun valmistukseen, aidon ohjausjärjestelmän kopiolla, kaasujen siirtolinjojen putkistojen hitsaus sekä paineistettujen säiliöiden käsittely.

Koko Suomessa ei ole alaan keskittyvää koulutusta. SSAB:n Raahen terästehdas siirtyy fossiilivapaaseen teräksen tuotantoon hyvin nopealla aikataululla: vetytelkistykseen raudan valmistuksessa ja koksista biokaasuun valokaariuuneissaan. Alueelle rakennettava merituulipuisto aikoo siirtää energian vetynä eteenpäin. Myös sekä vety- että biokaasuautoilu on kasvava trendi.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on syventää oppilaitoksen ja alueen yritysten yhteistyötä ja innovaatiopotentiaalia kaasujen käsittelyn oppimis-, pilotointi- ja demonstrointiympäristön avulla. Suomessa ei ole kaasujen käsittelyyn keskittyvää prosessitekniikan koulutusta. Tällä estetään muuten alueelle syntyvä kaasujen käsittelyn osaajapula.

Hanke myös antaa selkeän toimintaympäristön yhteistyöyritysten ja sidosryhmien sitouttamiseen prosessitekniikan opetuksen kehittämiseen esim. hankkeen ohjausryhmätyöskentelyn ja sovittujen työelämäharjoittelujen kautta.

Konkreettisena toimenpiteenä hankkeen on tarkoitus rakentaa moduulinen kaasujen käsittelyn oppimis-, pilotointi- ja demonstrointiympäristö yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Investointi lähtee liikenteeseen ensin kontin karkeasta suunnittelusta talon sisällä hyödyntäen yhteistyökumppanien tietotaitoa (10/24–12/24), jonka jälkeen varsinainen suunnittelutyö kilpailutetaan. (1–2/25). Valmiin suunnitelman avulla kontin rakennus sekä valvonta kilpailutetaan

(3–4/25). Rakentajan ja valvojan valinnan jälkeen seuraa varsinainen kontin rakennus (5–8/25). Kontin rakennuksen aikana määritellään ja kilpailutetaan tarvittavat ohjelmistot ja niiden asennuspalvelut (5–8/25). Syyskuussa 2025 on kontin käyttöönotto ja testiajot.

Koska kyseessä on sekä räjähtävät kaasut, että paineistetut linjastot ja astiat, tulee konttia todennäköisesti käsitellä Painelaitedirektiivin 2014/68/EU (PED) soveltamisohjeiden mukaisesti IV-luokan laitteistona. Painelaitteiden ja laitekokonaisuuksien suunnittelun, valmistukseen ja vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät säännökset sisältyvät painelaitelakiin (1144/2016) ja valtioneuvoston asetukseen painelaitteista (1548/2016). Näin ollen kontin suunnittelu ja valvonta, täytyy hankkia ostopalveluna yrityksiltä, joilla on sopivat pätevyydet. Kontille suoritettaneen Moduulin G mukainen Yksikkökohtaiseen tarkastukseen perustuva vaatimustenmukaisuus.

Rakennettava kaasunkäsittelykontti on ydinosa Raahen vetytaitokeskukselle. Tarkoitus on rakentaa modulaarinen ratkaisu, jota pystyy monistamaan tarvittaessa sekä jopa siirtämään tutkimus- ja pilotointikohteille. Vetytaitokeskus perustaa olemassaolonsa nimenomaan käytännön työskentelyyn ja kaasujen käsittelyn osaamiseen ja testaamiseen tarjoten aidon työskentelyalustan opetuksen, sekä yritysten että tutkimuksen käyttöön.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio (€):

Investoinnit: 245 000

Välilliset kustannukset: 3 675

Kustannukset yhteensä: 248 675

Hankkeen kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 155 802

Kuntarahoitus: 82 873

Yksityinen rahoitus: 10 000

Rahoitus yhteensä: 248 675

Hankearviointi, pisteet: 38/62

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 5 C

Valmistelija: Jarkko Kärkimaa 050 520 6670

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 2.1 ”Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen” osalta.

Hanke tukee bio- ja vetykaasujen käsittelyn osaamisen lisäämistä alueella. Hankkeen toimenpiteet myös lisäävät oppilaitoksen ja alueen yritysten yhteistyötä ja innovaatiopotentiaalia investoitavan kaasujen käsittelyn oppimis-, pilotointi- ja demonstrointiympäristön avulla.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 5 (Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C. (Kestävä, tehokas ja vähäpäästöinen energiantuotanto) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.